

Asia: VN/22377/2023

Lausuntopyyntö hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi yleisestä asumistuesta annetun lain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Keski-Suomen hyvinvointialue kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksestä laiksi yleisestä asumistuesta annetun lain muuttamisesta.

Hyvinvointialueen näkemyksen mukaan hallituksen esitys laiksi yleisestä asumistuesta annetun lain muuttamisesta sekä samaan aikaan suunnitteilla olevat muutokset toimeentulotuesta annetun lain 7 a §:n muuttamisesta ja työttömyysturvan muutoksista sisältävät merkittävän riskin vaikutusten kumuloitumisesta samoille ruokakunnille. Esityksiä perustellaan valtionalouden tasapainottamisella, kuitenkin kokonaisarviointi on asian laajuuteen ja merkittävyyteen nähden erittäin puutteellista. Esitysten vaikutukset hyvinvointialueen kustannuksiin ovat merkittävät.

Muutosesityksellä tavoitellaan asumistuen kohdentumista kaikkein pienituloisimmille ja vähävaraisimmille ruokakunnille. Asumistuen taso esitetään tarkistettavan nykyisen 80 % sijaan 70 % hyväksytyjen asumismenojen ja perusomavastuun erotuksesta. Perusomavastuu esitetään nostettavaksi nykyisestä 42 %:sta 50 %:iin. Muutokset vaikuttavat kaikkiin tuen saajiin.

Lakiesitykseen on kirjattu toimeentulotuen saajien yleisen asumistuen pienenemisen kompensoituvan täysimääräisesti toimeentulotuella. Toimeentulotuesta annetun lain 7 §:n muuttamista koskeva esitys edellyttää edullisemman asunnon hankkimista kolmen kuukauden määräajassa, mikä ei välttämättä ole lainkaan realistinen vaihtoehto joko siksi, ettei edullisempia asuntoja ole tarjolla tai siksi etteivät ne eri syitten takia ole kyseisen ruokakunnan saatavilla. Riskit vuokratästeille, ulosotolle ja asunnottomuudelle ja sitä kautta mielenterveys- ja päihdepalvelujen ja muiden erilaisten tukipalvelujen tarpeelle kasvavat. Muutosesitys sisältää myös merkittävän riskin lapsiperheköyhyyden lisääntymisestä.

Keski-Suomen hyvinvointialueen näkemyksen mukaan esitetyt muutokset sisältävät riskin kaikkein vähävaraisimpien ja heikoimmassa asemassa olevien ruokakuntien määrän kasvulle. Esitetyt

muutokset eivät realistisesti vastaa tavoitteeseen kokopäivätyöhön hakeutumisesta/ pääsemisestä. Eesityksen työllistämistä edistävät vaikutukset eivät kokonaisuutena vaikuta realistisilta. Toimeentulotukeen ja työttömyysturvaan esitetyt muutokset yhdessä tämän lakiesityksen kanssa todennäköisesti lisäävä tarvetta hyvinvointialueiden harkinnanvaraiselle täydentävälle ja ehkäisevälle toimeentulotuella.

Kojo Raija
Keski-Suomen hyvinvointialue